

Л.О. Осауленко,

учитель української мови та літератури Бабанського ліцею Бабанської селищної ради Уманського району Черкаської області

СТЕЖКОЮ ДОБРОТИ

РОЗРОБКА ВИХОВНОЇ ГОДИНИ ДЛЯ ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мета: розширити знання учнів про доброту, її значення в житті людини; формувати ціннісне ставлення до оточуючих, почуття чуйності і доброзичливості; виховувати потребу дітей у здійсненні добрих вчинків, у вияві милосердя, людяності, шанобливого ставлення до старших.

Обладнання: дошка, дід Добрик (іграшка), смайлики (добро і зло), кольорові смужки, девіз, відеозапис фізкультхвилини «Бедрик», прислів'я, квіточки, дерево, презентація, цукерки з смайликами, костюми Добра і Зла.

ХІД ВИХОВНОЇ ГОДИНИ

1. Скринька гарного настрою.

Учитель. Доброго дня діти! Поверніться один до одного і подаруйте посмішку: лагідну, щиру і веселу.

Давайте усмішки всім дарувати:

І друзям, і вчительці, і мамі, і татові.

Хай радість злітає у небо, як птах,

І добрі слова у всіх на устах.

- Усміхніться друзям, подаруйте усмішки мені.

2. Розминка «Побажання».

Учитель. Сьогодні до нас на виховну годину завітав гість, якого звати Добрик. Як ви гадаєте чому у нього таке ім'я? Відповіді дітей.

Добрик дуже добрий, якщо його взяти у руки, він говорить гарні, добрі, щирі побажання. Давайте перевіримо?

(Діти передають по колу талісман уроку – м'яку іграшку Добрик – і висловлюють побажання: «Я хочу побачити тобі ... (здоров'я, гарного настрою, удачі тощо)»

1. Вправа «Мікрофон».

Учитель. Який настрій супроводжував вас, коли висловлювали побажання і отримували приємні слова один від одного? Вам було приємно?

2. Кольорова рефлексія.

Учитель. А які бувають люди за характером?

- злі, горді, жадібні, заздрісні, жорстокі
- добрі, щедрі, доброзичливі, милосердні, чесні

Я називатиму слова, а ви виберіть кольорову смужку, яка асоціюється із цим словом: **любов, щастя, смуток, усмішка, сльози, радість.**

Які кольори ви залишите на сьогоднішнє заняття? Чому?

Отож, щоб настрої наш залишався гарним, прочитаємо девіз нашого заняття (девіз прикріплений на дошці):

Запам'ятай, моя дитино, з юних літ
На все життя, щоб знала, як прожити.

Людина для добра приходить в світ
Й покликана завжди добро творити.

В.Сухомлинський

Слово вчителя: Як ви здогадалися сьогодні ми поведемо розмову про доброту – дуже важливий і потрібний для кожного з нас риси людини. Але спочатку я хочу запропонувати вашій увазі невеличке оповіданнячко.

ДОБРИЙ ПЕТРИК

В одному місті жив-був хлопчик на ім'я Петрик. Петрик дуже хотів мати багато друзів. Але він зовсім не вмів дружити, а вмів тільки битися

Одного разу Петрик побачив на дорозі велику калюжу з різнокольоровими брудними плямами. Він підійшов ближче, щоб краще розглянути її. І раптом проїжджаючий повз автомобіль обляпав його водою з ніг до голови.

Петрик, весь мокрий і брудний, хотів було бігти додому. Але тут помітив, що знаходиться всередині прозорої великої мильної бульбашки. Спочатку Петрик дуже здивувався і почав її розглядати. Але потім злякався, бо зрозумів: вибратися з бульбашки він не зможе. Вона була дуже міцною і ніяк не хотіла лопатися.

З того часу всі погані справи Петрика назад до нього ж і повертались. Наприклад: намагається Петрик кого-небудь вдарити, а бульбашка удари йому назад повертає.

Так він і ходив кілька днів в бульбашці. Битися боявся, адже себе бити боляче і нецікаво. Грати одному нудно. А от бульбашки ніяк не міг позбутися.

Петрик сидів на лавочці на дитячому майданчику і спостерігав, як весело грають діти. Раптом він побачив дуже симпатичну дівчинку з лялькою. Дівчинка не знала, що Петрик любить битися, і не злякалася його, а, навпаки, покликкала грати. Петрик дуже зрадів і вирішив пригостити дівчинку яблуком, яке було у нього в кишені. Він простягнув їй яблуко, і тут сталося диво – бульбашка лопнула! Петрик був просто щасливий. Нарешті він звільнився!

Коли Петрик прийшов додому, він побачив на столі два великих яблука.

– Дивно, – подумав Петрик, – звідки б їм тут взятися? Адже останнє яблуко я подарував дівчинці у дворі.

З тих пір Петрик робив тільки добрі справи. Адже в бульбашку йому більше не хотілося!

Автор: Ірина Маніченко

БЕСІДА

- Про кого йдеться в оповіданні?
- Яким був хлопчик спочатку?
- Яка подія сталася з хлопчиком?
- Від чого стало Петрику боляче і прикро?
- Чому хлопчик потрапив у бульбашку?
- Чому Петрик не міг звільнитися з бульбашки?
- Що допомогло Петрику звільнитися з бульбашки?

• Які дива відбувалися у Петрика, після того, як він зробить комусь добру справу?

- Ким став хлопчик?

Учитель. Пам'ятайте, якщо ви будете робити комусь зло то воно буде повертатися вам злом. Якщо ви будете робити добро то вам буде повертатися добро в подвійному розмірі.

ЗАПИТАННЯ ДО УЧНІВ:

- Як ви розумієте слово «добрий»?
- Я пропоную вам пограти гру яка називається „Так чи ні“

ТАК ЧИ НІ

Умови гри: якщо добра людина повинна робити те, що я називаю, ви плескаєте у долоні, а якщо ні, то нічого не робите.

- Робити комусь зло, якщо ніхто не бачить.
- Допомогати мамі мити посуд.

- Не вмиватися.
- Берегти рідну природу та охороняти її.
- Шанувати працю інших людей.
- Галасувати, коли хтось відпочиває.
- Бути вихованим, стриманим.
- Обманювати, сваритися, хвалитися.
- Насміхатися з чужого горя.
- Не слухати батьків.
- Ображати інших.
- Красти.
- Захищати слабшого.
- Допомогати друзям у біді.

Слово вчителя. Бачу, що ви знаєте, що має робити добра людина. Бути добрим – це значить допомагати одне одному у біді, дарувати радість знайомим і незнайомим людям, захищати молодших і піклуватися про старших.

А до нас завітав, ще один гість, – Бедрик. Ми трішки засиділися, давайте разом з Бедриком розізнаємося?

Фізкультхвилинка (відео)

Бедрик крильцями махає
І на квіточки сідає,
Знов злітає догори –
Крильця роблять раз, два, три!
Вниз летить і догори –
Крильця роблять раз, два, три!
Бедрик добре серце має:
Квіти в спеку поливає,
Витирає бруд з кори –
Лапки роблять раз, два, три!
Навіть, як гудуть вітри,
Лапки роблять раз, два, три!

Вчитель. Молодці, бачите який Бедрик у нас працюючий, а чи добрий він? (відповіді дітей)

Яку добру справу ви робите?
(відповіді дітей)

У нас є учні, які підготували віршики. Давайте попросимо їх розповісти їх нам. (виступ дітей)

Дитина 1.

*Зайченятко в ямку впало,
Задню лапку поламало.
Сунуть хмари волохаті,
Горе тому зайченяті.*

Дитина 2.

*Я візьму його додому,
Постелю йому солому.
Кішку вижену із хати,
Буду зайку годувати.*

Дитина 3.

*Дам капусточки пелюстку,
Потім – моркву на закуску.
Як стрибатиме у хаті,
Пуцу в поле пострибати.*

Разом:

Чи повернеться, чи ні –
Буде радісно мені

Учитель. Отже, я бачу, що ви прагнете чинити добро. І це дуже правильно, адже воно приносить радість оточуючим.

БЕСІДА

Яка людина у вашому житті є найдобрішою, найласкавішою? (Мама)

У народі кажуть: «Біля сонця тепло, а біля матері добре». Як ви гадаєте, чому?

Як ви піклуєтесь про своїх матусь? Чи допомагаєте по господарству?

Слово вчителя. Треба завжди пам'ятати, що на добро, зроблене для вас іншими, треба відповідати також добром.

Доброта, як чарівні ліки, здатна вилікувати від суму, скрути, безпорадності. Тож не слід забувати про це. Добро кожного ранку сіє насіння доброти в дитячі серденька. Чому в дитячих? А тому, що

тільки в маленькому дитячому серці здатне прорости будь-яке насіння. Адже Зло теж не спить. Хоча воно й ліниве, і встає значно пізніше, усе ж устигає порозкидати зле насіння. Буває, ростуть в одному серці Добро і Зло, борючись одне з одним. Тому діти інколи роблять погані вчинки. Тоді все залежить від самої дитини: яке насіння захоче вона виплекати у своєму серці, те й проросте.

(Стук у двері. Заходять Добро та Зло)

Учитель. Ви хто?

Зло. Я – Зло, підступне, лихе, сердите, нечемне, безжальне, ходжу по світу і сію в серця людей зерна чортополоху злючого. У чиему серці воно проросте – стане моїм рабом, прислужником, злою людиною.

Добро. А я – Добро. Мандрую світом та сію в серденька насіння чарівних квітів доброти. У кого в серці проросте моя зернина, той перемагає зло і стає поборником добра. Стає доброю людиною.

Зло. Ми постійно змагаємось. Нажаль, Добро поки у світі перемагає, але не завжди, там де перемагаю я – ведуться війни, бійки, процвітає чорним цвітом зло.

Учитель. Діти, нині ми перебуваємо безпосередньо в центрі історичних подій. Уже два роки, як росія здійснила широкомасштабне вторгнення в Україну. Увесь український народ згуртувався проти ворога.

Бесіда.

- Діти, що для вас війна? (відповіді дітей)
- Скажіть, війна – це зло? (відповіді дітей)
- Як ми зможемо подолати це зло? (відповіді дітей)

Добро. Діти, а як ви думаете, що відбувається там, де перемагаю я – Добро? (відповіді дітей)

Учитель. А що це у вас у руках?

Зло. Це і є наші символічні квіточки. Зараз ми їх роздамо дітям, а вони нехай вибирають, добро чи зло.

Добро. У мене квіточки жовті – кольору сонця, блакитні – кольору неба, червоні – кольору кохання, рожеві – кольору яблуневого цвіту.

Зло. Ой, ой, ой, подумаш. А у мене лише одного кольору – чорного. Це колір смутку, заздрості, злості, горя, бід. Цей колір найкращий.

Учитель. Погляньте, друзі на дошку. Тут дерево Добра і Зла. Але я не хотіла сама малювати квіточки, бо хочу, щоб ви вирішили, яким цвітом заквітує це дерево. То ж давайте допоможемо Добру перемогти Зло, щоб у думках і серцях дітей ніколи не проросло чорне насіння. Оберіть квіточку, яка вам до серця, підійдіть до деревця і подаруйте йому. І тоді побачимо, яким стане деревце.

(Діти прикріплюють квіти. Зло сердиться, заважає, підмовляє, а Добро дякує за квіти)

Вчитель. Подивіться діти, якими кольорами засіяло деревце? Вони схожі з тими кольорами, які ви підібрали на початку?

Нехай ніколи не затьмарить вашу душу зла справа. Хай тепло ваших сердець зігріває усіх – і рідних, і друзів, і навіть незнайомих людей. І тоді настане час, коли ви зможете сказати: «Я роблю важливу справу – приношу людям радість!»

(презентація під пісню Н. Май «Даруй добро»)

У мене для вас є гостинці цукерки, але вони не прості вони з смайликом доброти. Цукерку ви можете з'їсти, а смайлик залиште для себе, хай він завжди вам нагадує про те, щоб ви були добрими, щедрі і згадували все те, про що ми з вами розмовляли під час заняття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Довідник класного керівника в запитаннях та відповідях /авт.-упоряд. М. Є. Канцедаль, О. М. Кравцова.— Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006.— 384 с.

2. Сучасні форми проведення годин класного керівника.
3. URL: <https://vseosvita.ua/library/sucasni-formi-provedenna-godin-klasного-kerivnika-49731.html>
4. Казка про доброго Петрика.
5. URL: <https://dytpsyholog.com/2015/03/28/казка-про-доброго-петрика/>
6. У світі цікавої лексикології.
7. URL: http://moyblogurokdobra.blogspot.com/p/blog-page_32.html

8. Добра не оціниш, поки його сам не зробиш.
9. URL: <https://nuschool.eu/method/literature/287.html>
10. Виховний захід «Людина починається з добра»
11. URL: <https://naurok.com.ua/vihovniy-zahid-lyudina-pochinaetsya-z-dobra-396747.html>
12. Виховна година «Подорож у країну Вихованості»
13. URL: <https://naurok.com.ua/vihovna-godina-na-temu-podorozh-u-kra-nu-vihovanosti-106708.html>

Н.П. Алілуйко,

учитель початкових класів Тальнівського навчально-виховного комплексу "загальноосвітня школа I-III ступенів №1-гімназія" Тальнівської міської ради Черкаської області

ТАЛЬНІВЩИНО, СВЯТА МОЯ КОЛИСКО!

РОЗРОБКА ВИХОВНОГО ЗАХОДУ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Мета: формувати ключові компетентності:

- вміння вчитися: Дати дітям загальне розуміння про маленьку батьківщину- частину України. Ознайомитися з населеним пунктом, в якому живемо;
- громадянську: вчити працювати в колективі, самостійно, в парах, групах;
- загальнокультурну: виховувати культуру мовлення, вміння говорити літературною мовою, театралізувати;
- соціальну: розвивати важливість пізнання історії рідного краю;
- предметну: виховувати любов до рідного краю та України.

Обладнання: альбом, «моє рідне місто», виставка книг письменників Тальнівщини (В.І Нерубайського, М.Вовка, І.А Нерубайського), маски казкових героїв, макет дерева побажань, мультфільм про трипільців.

Хід заходу

Вчитель. Тальнівщина - край, багатий працюючими та творчими людьми, має древню хліборобську історію. Навіть єгипетські піраміди молодші за трипільські поселення-гіганти, віднайдені на території району.

Щасливі ми, що народились і живемо на барвінком уквітчаній, зеленню закосиченій предковічній прадідівській українській землі.

Тут корінь нашого українського народу, що сягає сивої давнини. І наше сьогоднішнє свято приурочене єднанню минулого і сьогодення.

Адже буття народу - у його душі,
Життя народу у його оселі.

Учень. Ми, українці, нація прадавня,
На цій Землі — багато тисяч літ.
Культурою й традиціями славна,
І багатючий в нас духовний світ.
Учень. Як із давніх пір ведеться, -
Хліб святий до свята подається!
Хлібом-сіллю Вас ми зустрічаєм.
І у нас на святі всіх вітаєм!

Вчитель. Хліб і сіль на вишитому рушнику – одвічні людські символи українців, висока ознака гостинності нашого українського народу. Прийняти рушник, поцілувати хліб символізувало духовну єдність, злагоду, глибоку пошану і повагу.

Вчитель

Просимо прийняти хліб – сіль господаря нашої шкільної оселі, як символ єднання двох поколінь сивочолої мудрості і таких ще молодих зелених паростків майбутнього України.

Учень. Хліб і пісня, праця і дозвілля -

В українців так було віки.
Звичаї ці линуть від Трипільля,
Від води прадавньої ріки.

Учень. Вишита колоссям і калиною,
Вигойдана співом солов'я,
Звешся величаво - Україною,
Земле зачарована моя.

Учень. У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай,
Рідніша їм своя пустиня,
Аніж земний в чужині рай.

Їм красить все їх рідний край.

Нема без кореня рослини,

А нас, людей, без Батьківщини.

Учень. Моя Україна – широкі простори:
Поля і левади, долини і гори...

Молитва і пісня, і слово натхненне,

--З чого почалась Україна для мене?..

Чи з пісні тієї, що в небо злітає,

Чи з рідної мови, що звуками грає,

А чи з «Отчєнашу», що мати навчає?..

Вчитель. Із пісні, дитино, що в небо злітає,

Із рідної мови, що звуками грає,

Із тої молитви, що мати навчає,

Твоя Україна себе починає..

Пісня «Де найкраща є земля»

Учень. Земля моя, земля найкраща в світі,
Ось тут моє коріння і рідня.

Бо тут мого дитинства сонце світить,

Я тут расту і тут живу щодня.

Учень. Моя батьківщина - це наша сім'я,